

Universitat Autònoma de Barcelona

Consell Social

La universitat, un dels pilars de la nostra societat

Fa exactament tres anys que em vaig incorporar al capdavant del Consell Social de la UAB. Quan se'm va proposar assumir aquesta responsabilitat, em va semblar una oportunitat per poder aportar el meu granet de sorra a l'àmbit universitari públic del nostre país, així com tota l'experiència i coneixement adquirits al llarg dels 35 anys de carrera professional; especialment, en el sector sanitari, tant domèstic com internacional, i retornar, d'alguna manera, tot allò que havia après.

Tres intensos anys al servei de la UAB

Entre altres coses, vaig valorar en positiu l'enorme similitud existent entre hospitals i universitats que, per no avorrir, no relataré en aquestes línies, però que els fan molt semblants en molts aspectes. També va influir el meu pas i coneixement, en diferents moments de la meva carrera professional, per hospitals del sector públic o altres molt vinculats al mateix. Per suposat, la meva experiència en el sector privat, tant a nivell estatal com internacional —especialment, en centres d'àmbit universitari i amb important activitat docent i investigadora—, em van autoconvèncer que podia assumir aquesta responsabilitat amb garanties i aportar valor. Finalment, el fet d'haver viscut al llarg de la meva vida vàries crisis econòmiques i socials va ser un altre factor que em va ajudar a prendre la decisió, donat que estàvem en una d'elles.

El país i les universitats vivien, viuen, immerses en una crisi aclaparadora. Els ingressos han estat reduïts any rere any, no sols a nivell de despeses operatives sinó també a nivell d'inversions. La sostenibilitat i la millora eren i segueixen sent tot un repte, i jo volia, en la mesura de les meves possibilitats, ajudar a millorar la situació en la que ens trobem. De fet, sols vaig posar dues condicions: llibertat d'acció —per suposat, atenent a la normativa d'aplicació—, i poder conèixer personalment els intersticis de la universitat en tota la profunditat que em fos possible, donada la meva voluntat de no ser un mer càrrec institucional únicament de caràcter representatiu i allunyat de la realitat.

Enmig d'una crisi sense precedents

Així doncs, en el mes de juny de l'any 2014 vaig prendre possessió del meu càrrec. He de reconèixer que era un repte i un món desconegut per a mi i, en tot moment, la premissa ha estat i és intentar millorar, aprendre, escoltar molt, tractar d'entendre i entendre, posar-me a les sabates dels altres per cercar i trobar solucions enlloc de crear dificultats, quelcom que sembla del tot lògic, però que en el món actual resulta quasi anacrònic.

El primer que vàrem fer va ser replantejar-nos l'adopció d'una posició molt més proactiva. Els que ens vam trobar ens semblava quelcom molt més normatiu que executiu. Quan vaig arribar al Consell Social, aquest era un ens desconegut per la comunitat universitària i era percebut amb un cert antagonisme. El primer que vaig proposar, en un moment de canvi de composició del Consell Social, va ser incorporar nous membres i tractar de renovar, en la mesura del possible, el propi Consell Social i la seva dinàmica de treball. També vam decidir donar un nou enfocament a l'actuació i missió del Consell. Tots els membres i representants de les diferents institucions havíem d'assumir un nou rol i sentir-nos part de la universitat i no ser únicament els seus fiscalitzadors. Crec en les persones, en la vocació i en conjuminar esforços, i puc dir que tots els membres del Consell, així com tot l'staff assignat, estan molt bolcats i amb una vocació integradora molt elevada. Crec en els equips i crec que aquest Consell destaca per això. A més de talent, hi ha una enorme vocació i moltíssima dedicació, i això és d'agrair.

Un equip amb talent, vocació i dedicació

Tots volem una universitat millor perquè desitgem una societat millor i més justa. Així doncs, una de les primeres coses que vàrem fer, va ser visitar i recórrer dintre del possible tota la universitat, comprovar "in situ" i conèixer en persona tots aquells temes que ens arribaven i tan sols coneixíem per terceres persones. També hem tractat de ser un Consell de portes obertes. Mai hem dit "no" a ningú que ens volgués veure, conèixer-nos o explicar-nos alguna cosa. Vam decidir, també, deixar de ser únicament i exclusivament l'ens fiscalitzador i inspector, per tractar d'involucrar-nos i formar part del complex engranatge que és una universitat; això sí, sense deixar de complir amb quelcom tan rellevant com és ser els garants de la bona aplicació dels recursos públics de la societat en la universitat, i crec que ho estem complint amb rigor.

Dit tot això i amb un cert coneixement de causa —malgrat que la crisi econòmica, des d'un punt de vista macroeconòmic, està minvant, si bé l'impacte social d'aquesta inflexió no és encara visible—, vam decidir alinear-nos amb l'Equip de Govern de la universitat; això sí, assumint el paper que ens confereix el marc normatiu i sense entrar en conflictes d'interès, doncs no es pot oblidar que el Consell representa a la societat civil i, a la seva vegada, l'Equip de Govern és escollit per la pròpia universitat. L'objectiu no era ni és altre que ajuntar esforços i treballar conjuntament per millorar la nostra universitat. S'ha de reconèixer que la repercussió de les millores macroeconòmiques no és mai immediata. També és cert que, en funció de les polítiques econòmiques que s'apliquin en l'entorn, l'esmentat impacte actuarà i figurarà d'una manera o altra, però a la vegada és cert que la nostra capacitat d'actuació també podria i pot impactar, sempre tenint en compte les nostres possibilitats i recursos.

Sumar esforços amb l'Equip de Govern

Doncs bé, l'Equip de Govern de la UAB (tant l'anterior com l'actual) i el Consell Social vàrem decidir conjuminar esforços per defensar les necessitats no tan sols de la universitat, sinó també de tots els seus stakeholders, és a dir, el PDI, PAS, estudiants, institucions de l'esfera de la UAB i, per suposat, la societat a la que està adscrita la universitat. En aquests tres anys hem tractat de pal·liar de diferents formes i amb un enorme estoïcisme la tremenda baixada d'ingressos que la nostra societat ha patit.

Podem afirmar que el nostre pressupost, en aquests darrers anys, ha experimentat una reducció d'ingressos que es situa al voltant del 25%. També cal reconèixer que a la UAB, com en altres universitats, ens hem hagut d'estrènyer el cinturó i això ha repercutit no tan sols en el seu staff, sinó també i molt especialment en les inversions, però a més s'ha treballat durament per a ser més eficients. I encara ho fem.

També, i amb ímprobes esforços i sacrificis, hem anat reduint el deute, encara que en ocasions penso que és pervers, atès que aquests esforços, de vegades, o passen desapercebuts o no són reconeguts com es mereixen per qui correspon. No es pot oblidar que el campus de la UAB arriba als 500.000 metres quadrats d'edificació, amb 40.000 estudiants i 6.000 professionals en actiu. Vull, a la vegada, recalcar que, a diferència de la resta d'universitats, a la UAB suportem el que nosaltres denominem internament "despeses de ciutat", un concepte que en altres universitats és cobert pels consistoris de les ciutats a les que estan adscrites, no sent així en el nostre cas. Aquestes despeses, absolutament imprescindibles, oscil·len entre els cinc i els sis milions d'euros a l'any de forma recurrent. Imaginem que poguéssim destinar aquesta quantitat a activitats de docència i d'investigació ...

Urgeix cercar recursos per posar-nos al dia

Cal destacar que, en el mes de juny de 2018, la UAB complirà 50 anys, però que, des de fa alguns anys, la inversió en manteniment d'instal·lacions no arriba als dos milions d'euros, un 10% del que es va estar invertint regularment de forma anual en un passat no tan recent. Tot això, sense comptar amb la renovació tecnològica i estructural, quelcom essencial en un campus universitari catalogat d'excel·lència internacional, i sense oblidar que vivim en un món en el que totes les professions estan sotmeses a una obsolescència tecnològica que no dóna treva.

És inapel·lable que la universitat ha de ser innovadora i líder en tecnologia, i en el nostre país no acostuma a ser sempre així, doncs en alguns àmbits anem a remolc de la societat. També hem de tenir molt en compte que la increïble voracitat tecnològica en la que vivim pot canviar en pocs anys l'escenari universitari. Per exemple, s'endevina que hi haurà menys presencialitat i que es necessitarà major inversió tecnològica si realment es desitja estar al capdavant de la innovació, de l'aparició de nous graus i especialitats a petició de la societat a la que servim, d'una major investigació involucrada amb el teixit empresarial de l'entorn, d'una més àmplia i millor transferència al nostre entorn —que és una de les nostres missions clau— i de moltes altres circumstàncies que sens dubte afectaran el futur universitari públic del nostre país.

Davant de tot l'exposat hem de preguntar-nos: com podem ensenyar i proporcionar pràctiques up to date als nostres alumnes quan, en alguns casos, la tecnologia emprada és antiga i poc semblant a la que s'utilitza a la indústria, al món real? Per això, des de la UAB, ens esforcem en pal·liar momentàniament aquesta manca de recursos de manera insistent en tots els àmbits que entenem que ofereixen oportunitats, a la vegada que procurem aplicar fórmules que ens permetin estar actualitzats i posicionar-nos com una universitat líder en empleabilitat. Fons europeus, institucions privades que ens recolzen, aliances amb empreses que col·laboren en la formació dels nostres alumnes, per posar un exemple; però això no és suficient.

La primera universitat espanyola en investigació

Els nostres edificis necessiten ser reformats i modernitzats, i alguns d'ells molt més que això. Necessitem tecnologia State of the art. No podem oblidar que la UAB és la primera universitat en investigació i, d'acord amb l'exposat, és fàcil concloure que els resultats assolits són obtinguts gràcies al talent, l'esforç, la vocació i el magnífic treball que la gran majoria de professionals de la casa realitza en tots els àmbits. I aquest és un altre punt crucial i molt estratègic. L'extraordinària generació d'acadèmics actuals anirà desapareixent en els propers anys, i la nostra universitat, si no pot recuperar la velocitat de creuer assolida, és a dir, la mateixa o major capacitat econòmica d'antuvi (sols ens cal comparar la ràtio de resultats respecte els ingressos anuals amb universitats similars d'altres països, i comprovarem la nostra eficiència), no podrà atraure nou talent, i pot succeir que els esforços i resultats adquirits durant tants anys es dilueixin en el temps, podent caure en ratings i standards de qualitat inapropiats per a una universitat com la UAB.

És per tot això que, aprofitant el 50è aniversari que celebrarem en uns mesos i, malgrat el convuls i inestable entorn actual, tant l'Equip de Govern com el propi Consell Social i altres actors de l'esfera UAB, tenim l'enorme voluntat de utilitzar totes les nostres capacitats i esforços per aconseguir recursos que ens permetin recuperar el nivell que la universitat mereix i, per tant, no tan sols mantenir sinó superar els estàndards de qualitat fins ara assolits, tant a nivell docent com investigador, però amb el gran objectiu de poder transferir el coneixement generat a la nostra societat.

Una UAB que escolti atentament el seu entorn

I per suposat, també estar molt atents a les necessitats que la nostra societat demanda, qüestió que el món acadèmic ha de tenir molt present. Una societat que pretén garantir benestar, equitat, progrés i sostenibilitat als seus ciutadans ha de basar-se en uns sistema educatiu estable, innovador, sostenible, universal i, per suposat, solidari. Una societat que es preï, ha de proveir un sistema educatiu i, sens dubte, també un sistema universitari potent. Sols així la societat progressarà en tots els àmbits. Des d'aquest Consell Social, dins de les nostres possibilitats, farem tot el que estigui a les nostres mans per acostar-nos al màxim a aquest somni avui tan llunyà, però que no és impossible ni inabastable. La voluntat és esforç, i aquest, juntament amb el convenciment, permet convertir els somnis en realitat.

Gabriel Masfurroll
President del Consell Social
Universitat Autònoma de Barcelona

20 de juny de 2017